

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzczak

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Prokuratora Prokuratury Rejonowej w P.
przeciwko J. R., A. G. i małoletniej E. R.
o unieważnienie uznania dziecka,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 13 września 2019 r.,
zażalenia pozwanej A. G.
na wyrok Sądu Okręgowego w P.
z dnia 5 lutego 2019 r., sygn. akt XV Ca (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w P. uchylił wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 23 maja 2018 r., zniósł postępowanie w sprawie i sprawę, z powództwa Prokuratora Prokuratury Rejonowej w P. przeciwko J. R., A. G. oraz małoletniej E. R. o unieważnienie uznania dziecka, przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji wystąpiła nieważność postępowania z uwagi na to, że skład sądu był sprzeczny z prawem (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Sprawa została bowiem rozpoznana w składzie jednego sędziego zamiast w składzie jednego sędziego jako przewodniczącego i dwóch ławników.

W zażaleniu wniesionym w trybie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. pozwana A. G. zarzuciła naruszenie art. 386 § 2 w związku z art. 47 § 2 pkt 2 k.p.c. przez błędne przyjęcie nieprawidłowego składu sądu orzekającego oraz naruszenie art. 328 § 1 i 2 w związku z art. 391 k.p.c. przez sporządzenie wadliwego uzasadnienia zaskarżonego zażaleniem wyroku, uniemożliwiającego zrozumienie wniosków przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia.

Skarżąca podniosła, że w art. 47 § 2 pkt 2 k.p.c. jako sprawę podlegającą rozpoznaniu w składzie ławniczym wymieniono sprawę o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa, podczas gdy przedmiotem sprawy niniejszej było unieważnienie uznania dziecka, co wobec zasady ścisłej interpretacji norm prawa procesowego prowadzi do wniosku, że sprawa nie znajduje się w katalogu wyjątków od zasady jednoosobowego składu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ustawą z dnia 6 listopada 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 220, poz. 1431) do art. 47 § 2 pkt 2 lit. c) k.p.c. wprowadzono zmianę, na mocy której dotychczasowemu brzmieniu: „unieważnienie uznania dziecka” nadano brzmienie: „ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa”. Zmiana miała na celu dostosowanie przepisów prawa procesowego do znowelizowanej siatki pojęciowej kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. W tej samej bowiem ustawie zmieniono również te przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, które stanowiły o powództwie o unieważnienie uznania dziecka przez wprowadzenie w to miejsce powództwa o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa. Z tej przyczyny nie sposób wysnuwać wniosku, że oba rodzaje powództw nadal występują równolegle w porządku prawnym; obydwa te terminy dotyczą tej samej instytucji.

Zwrócić też należy uwagę, że w powołanej ustawie zmieniającej, przepis przejściowy to jest art. 9 ust. 3, stanowi, że do uznania dziecka, które nastąpiło przed dniem wejścia w życie tej ustawy, stosuje się dotychczasowe przepisy o uznaniu dziecka. Ponieważ wspomniana ustawa weszła w życie 16 czerwca 2009 r., a uznanie małoletniej E. R. nastąpiło w roku 2006, do uznania stosuje się więc art. 86 k.r.o. w jego pierwotnym brzmieniu; Sąd obowiązany jest orzec o unieważnieniu uznania, a nie o jego bezskuteczności. Skład sądu wynika natomiast

z art. 47 § 2 pkt 2c) k.p.c., który zarówno przed wspomnianą nowelizacją jak i po nowelizacji tak dla unieważnienia uznania dziecka jak i dla ustalenia bezskuteczności uznania ojcostwa przewidywał skład jednego sędziego jako przewodniczącego i dwóch ławników.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wyraźnie stwierdził, że brak wątpliwości co do konieczności zastosowania art. 47 § 2 pkt 2 lit. c) k.p.c. „wynika wprost z tego artykułu w poprzednim brzmieniu”.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

aj